

ДОКЛАД
НА НАЦИОНАЛНИЯ ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ ЗА
ИЗВЪРШЕНИ ПРОВЕРКИ В ЦЕНТРОВЕ ЗА НАСТАНЯВАНЕ ОТ
СЕМЕЕН ТИП ЗА ПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА И В ЦЕНТРОВЕ ЗА
НАСТАНЯВАНЕ ОТ СЕМЕЕН ТИП ЗА ДЕЦА - ГР. ПЛОВДИВ

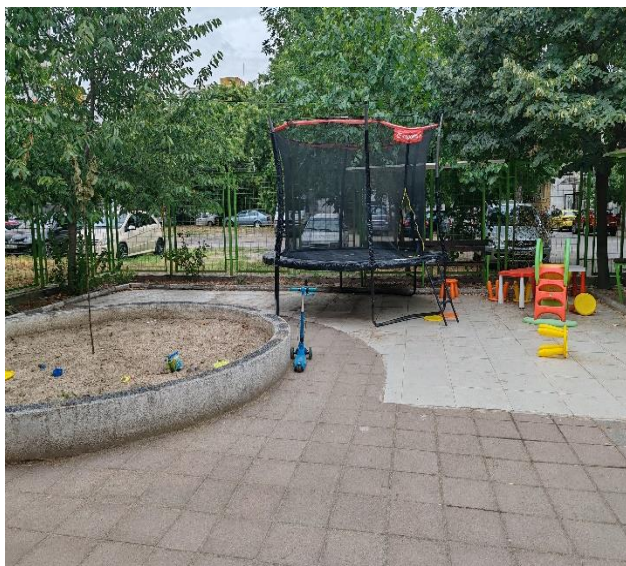
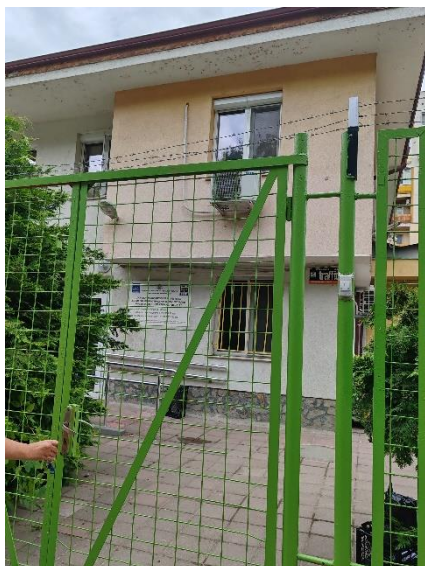
Във връзка с функциите на Национален превантивен механизъм (НПМ), които изпълнява омбудсманът на Република България, екип на институцията извърши проверки в гореуказаните обекти в периода 03.07.2024 г. – 05.07.2024 г.

I. Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) за деца и младежи с увреждания – ул. „Лъджене“ № 9, гр. Пловдив

1. Материални условия

ЦНСТ е част от Комплекс за социални услуги „Св. Св. Константин и Елена“. Капацитетът на услугата е за 14 деца и младежи. По време на проверката бяха настанени 9.

Материалната база е достъпна за трудно подвижни лица, в много добро състояние - стаите, санитарните възли и общото помещение са оборудвани според нуждите на децата и младежите. Децата са настанени по 1-2 в стая, на всеки етаж има по две санитарни помещения. Дворът е с достатъчно възможности за престой на открито, предстои да бъде облагороден с поставяне на люлки и фитнес уреди.

Дворът на ЦНСТ за деца и младежи с увреждания – ул. „Лъджене“ № 9

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

За нуждите на услугата има автомобил (бус) с рампа за лица с намалена подвижност, както и един лек автомобил.

В ЦНСТ има 24 часова общинска охрана.

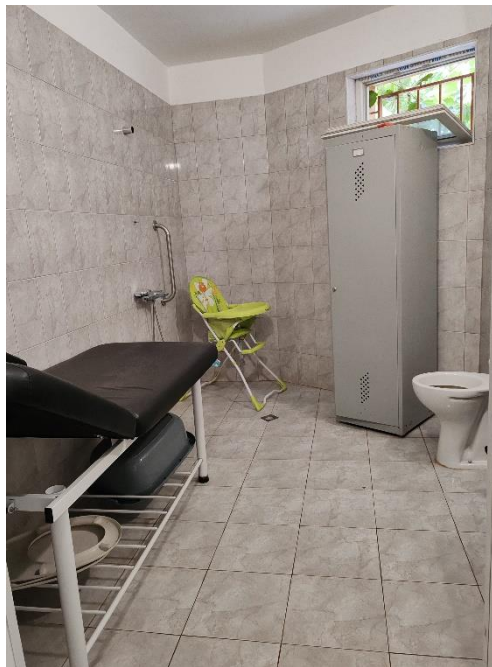
Предлаганата храна е разнообразна и отговаря на изискванията на Стандартите към разпоредби на Наредбата за качеството на социалните услуги.

2. Администрация и управление

От предоставеното длъжностно щатно разписание на служителите е видно, че има една свободна щатна бройка за социален асистент.

3. Медицинско обслужване

Всички ползващи услугата лица имат личен лекар, който извършва необходимите профилактични прегледи. Сключен е договор със стоматолог и има споразумение със Стоматологичния факултет към Медицински университет – Пловдив за безплатни дентални, ортодонтични и операционни процедури. Не са регистрирани смъртни случаи за 2024 г. до момента на проверката.

Стая и баня в ЦНСТ за деца и младежи с увреждания – ул. „Лъджене“ № 9

4. Мерки за закрила

Целта на услугата е да се подпомогне пълноценното израстване и развитие на деца, с или без възможност за връщане в биологичното им семейство, настаняване при близки или приемни семейства. Екипът на центъра предоставя

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

специализирана и индивидуална подкрепа, личностно и образователно развитие, формиране на навици, изграждането на умения за самостоятелен живот.

По време на проверката екипът на институцията на омбудсмана установи, че за децата и младежите се полагат необходимите грижи, предвид спецификата на състоянието им.

II. Центрове за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) за пълнолетни лица с интелектуални затруднения – „Тракия 1“ и „Тракия 2“, гр. Пловдив

1. Материални условия

Тези ЦНСТ също са част от Комплекс за социални услуги „Св. Св. Константин и Елена“. Капацитетът на двете ЦНСТ е за по 14 души, като по време на проверката в ЦНСТ „Тракия 1“ бяха настанени 13 лица, а в ЦНСТ „Тракия 2“ – 14.

Материалната база е достъпна за трудно подвижни лица, в много добро състояние - стаите, санитарните възли и общото помещение са оборудвани според нуждите на потребителите. Лицата са настанени по 1-2 в стая, на всеки етаж има по две санитарни помещения. Дворът е с достатъчно възможности за престой на открито.

Обща стая и двор в ЦНСТ „Тракия 1“ и „Тракия 2“

Предлаганата храна е разнообразна и отговаря на изискванията на Стандартите към разпоредби на Наредбата за качеството на социалните услуги.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

2. Администрация и управление

От предоставеното длъжностно щатно разписание на служителите е видно, че има една свободна щатна бройка за социален асистент.

В свободното си време, с подкрепата на служители от ЦНСТ, всички потребители на Комплекса за социални услуги излизат на разходки, посещават кино, организират се екскурзии, пред летния период има почивка на море и др.

3. Медицинско обслужване

Всички ползващи услугата имат личен лекар, който извършва необходимите профилактични прегледи.

4. Мерки за закрила

Целта на резидентните услуги е предоставяне на сигурна и защитена среда, осигуряваща по-добро качество на живот и възможности за пълноценно развитие и включване в обществото на лицата, които ги ползват. „

Спално помещение и баня в ЦНСТ „Тракия 1“ и „Тракия 2“

По време на проверката потребителите бяха облечени подходящо за сезона, в добро настроение и общуваха свободно с екипа на НПМ. Настанените лица ползват външни социални услуги в Дневен център.

III. Центрове за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) за пълнолетни лица с деменция – 1 и 2, гр. Пловдив

1. Материални условия

Услугите се предоставят от „СОНИК СТАРТ“ ООД и са част от Комплекс за социални услуги „Св. Георги“. Разположени са в двете крила на 4 етаж на сграда, с осигурен достъп за трудно подвижни лица. Капацитетът е за по 15 души, като към

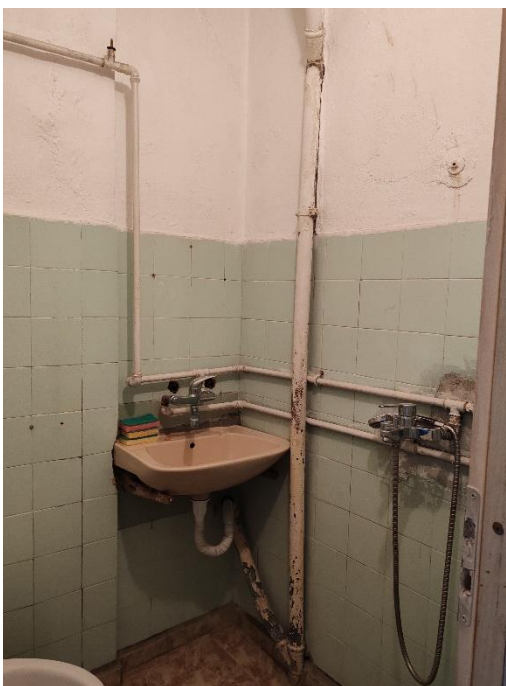

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

момента на проверката в ЦНСТ 1 имаше 15 настанени лица, в ЦНСТ 2 – 14. Едно лице е поставено под запрещение.

Към момента на проверката се извършва ремонт на спалните помещения, предстои ремонт и на санитарните възли. Всяка стая разполага със собствен санитарен възел. През 2024 г. е извършена смяна на подовата настилка на част от стаите и общите помещения – телевизионни зали, трапезарии и стаи за занимателна работа. Извършен е монтаж на климатични системи в стаите на лежащите потребители, кабинетите на служителите, коридорите и общите помещения. Подменени са осветителните тела на всички места, съобразно нуждата от осветеност и тези, които са по предписание. Извършен е частичен и козметичен ремонт на част от баните и мокрите помещения. Извършен е цялостен ремонт и боядисване на коридорите, включително смяната на дограмата и входните врати.

Предстои получаване на одобрение и за цялостното саниране на сградата, където се помещават услугите. Необходима е смяна на ВиК инсталацията, тъй като е амортизирана и възникват течове.

Спално помещение и баня в ЦНСТ за пълнолетни лица с деменция 1 и 2

В двора са обособени спортни площадки и парк за отдых на потребителите. Настанените лица ползват външни социални услуги в Дневен център.

Предлаганата храна е разнообразна и отговаря на изискванията на Стандартите към разпоредби на Наредбата за качеството на социалните услуги.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

2. Администрация и управление

Към момента на проверката има две свободни щатни бройки за болногледачи, които предстои да бъдат заети. Служителите преминават обучения, съобразени със спецификата на работата им.

3. Медицинско обслужване

Всички ползващи услугата имат личен лекар, който извършва необходимите профилактични прегледи. За 2024 г. до момента на проверката има един смъртен случай, настъпил в болница.

4. Мерки за закрила

Социалните услуги се предоставят в среда близка до семейната. На лицата с водеща диагноза - деменция се осигурява сигурност, защита и качество на живот, които да подпомогнат социалното им включване чрез индивидуална грижа и подкрепа. По време на проверката потребителите бяха облечени подходящо за сезона, в много добро общо състояние.

Не са регистрирани жалби срещу потребители или служители, нито случаи на насилие.

IV. Центрове за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) за пълнолетни лица с психични разстройства – 1 и 2, гр. Пловдив

1. Материални условия

Тези услуги също се предоставят от „СОНИК СТАРТ“ ООД и са част от Комплекс за социални услуги „Св. Георги“. Разположени са в двете крила на 5 етаж на сграда, с осигурен достъп за трудно подвижни лица. Капацитетът е за по 15 души, изцяло заети към момента на проверката. Общо 9 души са поставени под запрещение.

Към момента на проверката се извършва ремонт на спалните помещения, предстои ремонт и на санитарните възли. Всяка стая разполага със собствен санитарен възел. През 2024 г. е извършена смяна на подовата настилка на част от стаите и общите помещения – телевизионни зали, трапезарии и стаи за занимателна работа. Извършен е монтаж на климатични системи в стаите на лежащите потребители, кабинетите на служителите, коридорите и общите помещения. Подменени са осветителните тела на всички места, съобразно нуждата от осветеност и тези, които са по предписание. Извършен е частичен и козметичен ремонт на част от баните и мокрите помещения. Извършен е цялостен ремонт и боядисване на коридорите, включително смяната на дограмата и входните врати.

Предстои получаване на одобрение и за цялостното саниране на сградата, където се помещават услугите. Необходима е смяна на ВиК инсталацията, тъй като е амортизирана и възникват течове.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

В двора са обособени спортни площадки и парк за отдих на потребителите. Настанените лица ползват външни социални услуги в Дневен център.

Предлаганата храна е разнообразна и отговаря на изискванията на Стандартите към разпоредби на Наредбата за качеството на социалните услуги.

Спално помещение и баня в ЦНСТ за пълнолетни лица с психични разстройства 1 и 2

2. Администрация и управление

Към момента на проверката има две свободни щатни бройки за болногледач и за социален асистент. Служителите преминават обучения, съобразени със спецификата на работата им. През нощта в социалната услуга остава на смяна един болногледач.

3. Медицинско обслужване

Всички ползващи услугата имат личен лекар, който извършва необходимите профилактични прегледи. При нужда се провеждат и консултации с психиатър в 5 ДКЦ, или в Центъра за психично здраве. За 2024 г. до момента на проверката няма смъртни случаи.

4. Мерки за закрила

Социалната услуга предоставя специализирана подкрепа за постигане на относително самостоятелен начин на живот, предвид индивидуалните особености и потребности на потребителите; посрещане на медицинските им нужди; обучение за повишаване на социалните умения и съдействие пред институции. По време на

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

проверката потребителите бяха облечени подходящо за сезона, в много добро общо състояние.

Регистрирана е една жалба срещу служител, разговарял на висок тон с близките на потребител на социалната услуга, в следствие на което служителят е бил освободен от длъжност. Не са регистрирани случаи на насилие.

V. Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) за деца без увреждания – ул. „Етна“ № 5, гр. Пловдив

1. Материални условия

Центърът е част от Комплекс за социални услуги „Олга Скобелева“ и цели да се предостави подкрепа на децата за израстване и развитие чрез създаване на условия за живот в среда близка до семейната; организиране на ежедневието, подкрепа и съдействие в училище и пред институции; работа с биологичното семейство или близки и роднини, както при реинтеграция или настаняване в приемно семейство.

Общо помещение и стая в ЦНСТ на ул. „Етна“ № 5

Капацитетът на ЦНСТ е за 14 деца, към момента на проверката са настанени 13.

Центърът е разположен в сграда на два етажа, но до втория етаж не е изграден достъп за лица с намалена подвижност (рампа или асансьор). В тази

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

връзка институцията на омбудсмана като НПМ подчертава, че с неосигуряването на достъпна среда се нарушават изискванията, предвидени в:

1. Конвенция на ООН против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание;
2. Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания;
3. Закона за интеграция на хората с увреждания;
4. Закона за устройство на територията;
5. Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания.

Необходимо е извършването на освежаващ ремонт на материалната база и подмяна на ВиК инсталацията, поради възникване на течове.

2. Администрация и управление

Всички щатни бройки са заети. Редовно се провеждат обучения и супервизии на служителите на социалната услуга.

3. Медицинско обслужване

Всички деца имат личен лекар и стоматолог, които извършват необходимите профилактични прегледи.

4. Мерки за закрила

Всички деца са записани и посещават училище и съпътстващи услуги в Център за социална рехабилитация и интеграция и Дневен център за деца и младежи. Едно от децата е вписано в регистрите за осиновяване.

Не са регистрирани жалби срещу служители, нито случаи на насилие. По време на проверката децата бяха облечени подходящо за сезона, в много добро общо състояние.

През годината редовно се организират лагери, екскурзии и почивки за децата, като за 2024 г. са планирани шест лагера.

VI. Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) за деца без увреждания „Детска къща“, гр. Пловдив

1. Материални условия

ЦНСТ е част от Комплекс за социални услуги за деца и семейства – Пловдив. Материалната база е в много добро състояние, съобразена с потребностите на децата. Дворът е просторен, облагороден и с достатъчно възможности за дейности на открито. Сградата разполага с четири спални помещения, три от които с четири легла и едно – с три легла.

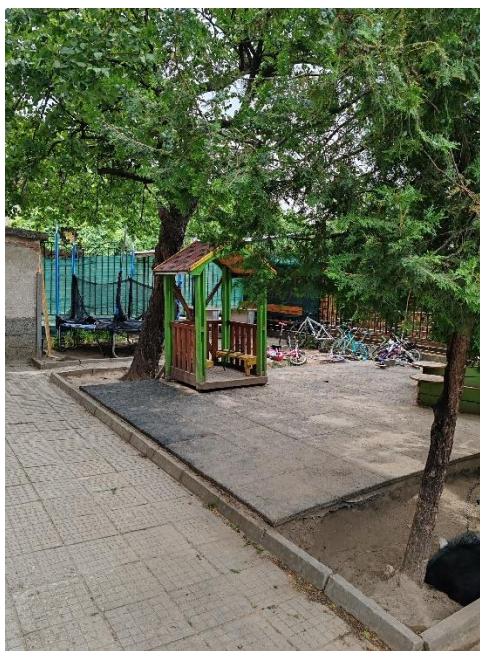
Капацитетът на ЦНСТ е за 15 деца.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Центърът е разположен в сграда на два етажа, но до втория етаж не е изграден достъп за лица с намалена подвижност (рампа или асансьор). В тази връзка институцията на омбудсмана като НПМ подчертава, че с неосигуряването на достъпна среда се нарушават изискванията, предвидени в:

1. Конвенция на ООН против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание;
2. Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания;
3. Закона за интеграция на хората с увреждания;
4. Закона за устройство на територията;
5. Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания.

Стълбище и двор в ЦНСТ „Детска къща“

2. Администрация и управление

По време на проверката екипът не получи данни за наличие на свободни щатни бройки.

3. Медицинско обслужване

Всички деца имат личен лекар и стоматолог, които извършват необходимите профилактични прегледи.

4. Мерки за закрила

Целта на услугата е да се подпомогне пълноценното израстване и развитие на деца, с или без възможност за връщане в биологичното им семейство, настаняване при близки или приемни семейства. Екипът предоставя специализирана и индивидуална подкрепа, личностно и образователно развитие, формиране на навици, изграждането на умения за самостоятелен живот.

Спални помещения в ЦНСТ „Детска къща“

Всички деца са записани и посещават училище. По време на проверката децата бяха облечени подходящо за сезона, в много добро общо състояние.

VII. Центрове за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) за деца и младежи с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи – 1 и 2, гр. Пловдив

1. Материални условия

Интегрираните здравно-социални услуги за резидентна грижа за деца с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи са част от Комплекс за здравно-социални услуги (КЗСУ) „Св. Петка“ и са разположени в една сграда.

Капацитетът на услугите е за по 8 деца, общо 16. Към момента на проверката услугите се ползват общо от 11 деца.

Материалната база е в много добро състояние, с необходимото оборудване предвид специфичните нужди на децата. Има изцяло обновена стая „Психомоторика“ с нови меки модули, подходящи за работа и игра с децата.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Обособена е и стая от Монтесорен тип, с обзавеждане и с материали, необходими за работата на специалистите. В двора е изградена нова детска площадка с люлки и катерушки за децата, потребители на КЗСУ.

През 2023 г. КЗСУ “Света Петка” е кандидатствал по програма за енергийна ефективност. Има изготвен и одобрен проект енергийна ефективност и разрешение за строеж № 110/02.05.2024 г. Очаква се одобрение за финансиране на проекта и избор на фирма изпълнител от Община Пловдив.

Стая за игра и дворът на ЦНСТ за деца и младежи с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи 1 и 2

2. Администрация и управление

Видно от поименното щатно разписание на служителите има свободни щатни бройки за медицинска сестра и старша медицинска сестра, както и за лекар специалист.

Със заповед на Министерство на здравеопазването е определен лекар консултант от Многопрофилна болница за активно лечение – Пловдив, който идва веднъж седмично.

3. Медицинско обслужване

Предвид факта, че децата настанени в тези здравно-социални услуги са с различни тежки заболявания, някои от тях с назални сонди и възникнала нужда от спешно поставяне на гастростоми, поради недохранване и риск за живота и здравето им, те имат непрекъсната нужда от консултация с различни медицински специалисти. В тази връзка е необходимо да се сключат граждански договори със специалисти – детски невролог и детски психиатър.

Всички деца имат личен лекар, веднъж седмично състоянието им се проследява от педиатър.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Закупени са две гастроентерални помпи и ще бъде проведено обучение с детски гастроентеролог относно начина на ползването им.

С децата се провеждат чести консултации с детски невролог, поради специфичните диагнози, гърчова симптоматика, дистонии, които налагат честа смяна на медикаментозната терапия и нужда от постоянно проследяване на здравословното им състояние.

Предлаганата храна е разнообразна и съобразена с възрастта и здравословните потребности на децата.

За 2024 г. до момента на проверката има един смъртен случай, настъпил в болнично заведение.

4. Мерки за закрила

Осигурена е 24-часова медицинска грижа в среда близка до семейната, както и специализирана подкрепа за подобряване състоянието и развитието на децата. Услугата предоставя пълноценна грижа за повишаване качеството на живот и включва дейности за социална интеграция.

Седем деца са вписани в регистрите за осиновяване. Има изградено от дарители специализирано помещение „Синя стая”, предназначено за изслушване на деца, които са били обект на насилие. В „Синята стая” се осъществяват и срещите между децата и кандидат осиновителите.

Общо 9 деца от двете ЦНСТ за деца и младежи с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи ползват специализирани социални услуги в Дневен център за деца и младежи с тежки множествени увреждания.

При проверката екипът установи, че в помещенията се поддържа много добра хигиена, стаите са светли и подходящо оборудвани за игра и почивка на децата според възрастта им. Децата са спокойни, енергични и общуват свободно със служителите и с екипа на НПМ.

По отношение на всички посетени социални и здравно-социални услуги експертите на институцията на омбудсмана установиха, че екипите в тях полагат много добри грижи за децата и лицата, които са настанени. Многократно омбудсманът като НПМ е заявявал становището си, че основният фактор, от който зависи предоставянето на качествена социална услуга, е човешкият ресурс. Полагането на грижи за лица и деца, настанени в резидентни услуги в общността, е трудна и отговорна задача, с чието изпълнение са натоварени служителите, които ежедневно работят с тях.

Институцията на омбудсмана отбелязва, че трудът на служителите в резидентните социални услуги е специфичен, предвид изключително сериозното здравословно състояние на настанените в тях лица и деца, за които служителите отговарят лично. Предвид наличието на свободни щатни бройки в почти всички посетени услуги е видна необходимостта от подкрепа на

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

екипите, включително чрез осъществяване на обучения, супервизии и не на последно място увеличаване на трудовите им възнаграждения.

**В РЕЗУЛТАТ ОТ ИЗВЪРШЕНАТА ПРОВЕРКА, ИНСТИТУЦИЯТА НА
ОМБУДСМАНА ОТПРАВЯ СЛЕДНИТЕ ПРЕПОРЪКИ:**

ДО КМЕТА НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ:

1. Да се извършат необходимите ремонтни дейности в посочените резидентни социални услуги за деца и за пълнолетни лица – освежаващи ремонти, смяна на ВиК инсталации, осигуряване на достъпна среда.

2. Да се предприемат действия за заемане на свободните щатни бройки в социалните услуги и, където е необходимо, да се сключат граждански договори със специалисти.